

Poklady lešenského zámku: rytíř, smrt a ďábel

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

V jednom z předchozích článků Muzejní kukátko jsme zmínili malbu ze sbírek lešenského zámku. I pro tentokrát budeme ve zkoumání pokladů zámku pokračovat. Naši pozornost dnes obrátíme ke grafice s názvem Rytíř, smrt a ďábel. Dílko drobných rozměrů nám samotné napoví, kdo je jeho autorem, jelikož na svém okrajnèse monogram „AD“ arok, ve kterém bylo vytvořeno (1513). Pod písmeny „AD“ se ukrývá jméno německého umělce Albrechta Dürera. Jeho osobu jistě není třeba nijak dlouze představovat. Byl malířem, grafikem, teoretikem umění a významným humanistou. Ale u jeho grafického díla se na chvíli zastavíme. Asi jedna třetina jeho grafických prací je vytvořena technikou mědirytu, kterou Dürer dovedl na velmi vysokou úroveň.

Sv. Jeroným a Melancholie I a Rytíř, smrt a ďábel – to jsou tři mědiryty, které byly vytvořeny mezi léty 1513 až 1514 a jsou považovány za Dürerova mistrovská díla.

Poslední jmenovaná grafika, známá také jako Jezdec, představuje alegorii křesťanské spásy. Neznepokojen Smrtí s přesýpacími hodinami, která stojí před ním, ani Ďáblem v pozadí, kráčí ozbrojený rytíř na koni v doprovodu svého psa úzkou soutěskou. Cílem jeho cesty, plně nástrah a útrap, je hrad na vzdáleném kopci. Celá Rytířova cesta představuje cestu k Bohu, rytířův pes pak symbolizuje víru a oddanost. Dalším odkazem náboženské horlivosti a naděje na další život po smrti je ještěrka znázorněná pod zadními nohama koně. Celá scéna je inspirována Žalmem 23, 4: „*I kdybych měl jít údolím stínu smrti, ničeho zlého se nebojím, neboť ty se mnou jsi: tvá berla a hůl mě konejší.*“

Fakt, zda se jedná skutečně o originál z dílny Albrechta Dürera, si ještě na své úplné odhalení bude muset počkat. Bohužel záhadou je i to, kdo měl zásluhu na tom, že se grafika do zámeckých sbírek dostala. Prozatím je skryta ve stínu depozitáře, avšak k vidění bude na nočních prohlídkách, které se v měsících červenci a srpnu budou konat na zámku v Lešně.

Bc. Tereza Klanicová,
MRV – zámek Lešná

Albrecht Dürer: Rytíř, smrt a ďábel, 1513 (Foto T. Klanicová)